

ЗАТВЕРДЖУЮ

Президент

Відкритого міжнародного
університету розвитку людини
«Україна»

П. М. Таланчук
29.05.2019 р.

Інструкція

вступного інструктажу з питань охорони праці

1. Галузь застосування

Ця Інструкція поширюється на територію, будівлі, споруди, навчальні, виробничі, службові, складські, допоміжні та інші приміщення Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (далі – Університет) і встановлює основні вимоги до забезпечення охорони праці в них. Інструкція є обов'язковою для вивчення і виконання всіма працівниками і діє в усіх структурних підрозділах Університету.

Вступний інструктаж з питань охорони праці (далі –вступний інструктаж) проводиться з усіма працівниками, які щойно прийняті на роботу (постійну або тимчасову), а також із особами, які прибули в навчальний заклад у відрядження, на роботу, мають брати безпосередню участь у навчальному та виробничому процесах.

2. Загальні правила поведінки працівників під час руху на роботу та на території Університету

Прямуючи на роботу, працівників необхідно виконувати правила дорожнього руху для пішоходів. У першу чергу необхідно пам'ятати, що проїзна частина призначена для руху транспорту і лише у виняткових випадках (відсутні тротуари, обочини, пішохідні доріжки) використовується проїзна частина.

При необхідності пересісти проїзну частину, найбільш безпечним місцем є підземні переходи, переходи, позначені розміткою «зебра» або знаком «Пішохідний перехід».

Дорожні знаки «Пішохідний перехід»

При необхідності пересісти проїзну частину в непозначеному для переходу місці, – необхідно потурбуватися про свою безпеку.

В усіх випадках необхідно зупинитися на краю тротуару або узбіччя, подивитися по сторонах та переконатись у відсутності транспортних засобів.

У місцях, де рух регулюється, необхідно керуватися сигналами світлофора або регульовальника. Чекати транспорт дозволяється тільки на спеціальних посадочних майданчиках, а де їх немає –на тротуарах або узбіччях.

Дорожні знаки «Зупинка громадського транспорту»

Безрельсовий транспорт, який стоїть на дорозі, обходьте тільки ззаду, залізничний – тільки спереду.

Не з'являйтесь раптово перед транспортом.

Не стійте і не проходьте під настилами риштування або місцями, звідки можливе падіння предметів.

Не проходьте і не стійте поблизу працюючого обладнання. Користуйтесь тільки передбаченими проходами.

Остерігайтесь наступати на кришки люків і різних перекриттів, ям і каналів для запобігання попаданню в них.

При пересуванні по території Університету і в приміщеннях бути уважним та обережним, особливо в складних погодних умовах. У приміщеннях Університету курити заборонено. На території Університету відведені спеціальні місця для куріння.

	Заборонено курити	Знак використовують у випадках, коли куріння може спричинити небезпеку пожежі
	Місце для куріння	

3. Загальні питання охорони праці для працівників Університету

Трудові відносини між роботодавцем та працівником регулюються Кодексом Законів про працю України, Законом України «Про охорону праці», Кодексом цивільного захисту України, Колективним договором та нормативними актами про охорону праці, що регулюють права, гарантії і обов'язки працівників, надають тлумачення основних принципів і правил організації та охорони праці.

Робота в Університеті регламентується Правилами внутрішнього трудового розпорядку, метою яких є змінення трудової дисципліни, організація праці, раціональне використання робочого часу, підвищення продуктивності праці і які регулюють взаємовідносини між підрозділами Університету та терміни навчального і виробничого процесів.

Працівник повинен:

- працювати чесно і сумлінно, дотримуватись дисципліни праці, своєчасно та точно виконувати вказівки безпосереднього керівника, використовувати робочий час для продуктивної праці;
- виконувати вимоги нормативно-правових актів із охорони праці, виробничої дисципліни;
- знати і виконувати правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами праці;
- користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- утримувати своє робоче місце, устаткування, інструмент, пристосування в належному стані, виконувати встановлений порядок зберігання матеріалів, цінностей, документів;
- не працювати на несправному обладнанні або несправним інструментом;
- виконувати тільки доручену йому роботу;
- використовувати інструмент і обладнання за їх призначенням;
- не користуватися в роботі випадковими предметами як інструментом;
- утримувати своє робоче місце в чистоті і порядку, не допускайте його захламлення;
- не працювати в місцях із недостатнім освітленням.

У робочий час забороняється:

- відволікати працівників від їх безпосередньої роботи;

– скликати збори, засідання та різного роду наради із громадських справ.

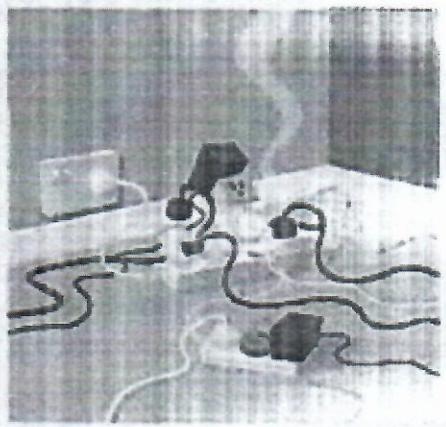
Не дозволяється користуватися несправними електронагрівальними пристроями, користуватися відкритим вогнем.

Широке використання електроприладів у навчальному чи виробничому процесах особливо виділяє питання з електробезпеки. Обережність та виконання нормативних вимог є загальними і обов'язковими нормами поведінки. Заборонено перевантаження електромереж, експлуатація несправних електроприладів чи електричних розеток та пошкодженої електропроводки.

Забороняється торкатися до оголеного дроту (при їх виявленні необхідно доповісти керівникові), відкривати електрощити, включати та виключати самовільно рубильники та інші пускові пристрої, торкатися арматури загального освітлення, самому проводити заміну лампочок та інших пристрій освітлення.

Працівник безпосередньо несе персональну відповідальність за порушення зазначених вимог.

Перевантаження електромереж

3.1. Навчання з охорони праці

Всі працівники, які приймаються на роботу та в процесі роботи, проходять навчання, інструктаж із питань охорони праці.

Перед перевіркою знань з питань охорони праці організовується навчання, лекції, семінари, консультації.

Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання та перевірку знань правил охорони праці, забороняється.

Перевірка знань проводиться постійно діючою комісією.

Вступний інструктаж проводить фахівець із охорони праці в кабінеті охорони праці по затвердженні програмі.

Запис про проведений вступний інструктаж робиться в журналі.

Первинний інструктаж проводиться на робочому місці до початку роботи із:

- працівником, новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на роботу;
- працівником, який буде виконувати нову для нього роботу;
- відрядженим працівником, який бере безпосередню участь у виробничому процесі Університету.

Повторний інструктаж проводиться на робочому місці з усіма працівниками:

- на роботах із підвищеною небезпекою - 1 раз на квартал;
- на інших роботах - 1 раз на півріччя.

Безпосередній керівник зобов'язаний видати примірник інструкції з охорони праці за його професією або вивісити її на його робочому місці.

3.2. Небезпечні та шкідливі фактори

Залежно від виду робіт, характеру технологічних процесів, типу і принципу дії устаткування, на працюючих впливають різні шкідливі і небезпечні фактори. Небезпечними виробничими факторами є:

- шум;
- запиленість;
- загазованість;
- не закриті частини обладнання, які обертаються;
- електрообладнання, яке перебуває під напругою;
- оголені електричні проводи;
- не зачинені на замки силові збірки, рубильники;
- неправильна експлуатація робочих інструментів;
- недостатня освітленість робочих місць.

До початку роботи працівник повинен знати нормативні правила і вимоги, професійно-організаційні та технічні заходи з охорони праці, направлені на зменшення впливу шкідливих чи небезпечних факторів, та обов'язково дотримуватись їх.

3.3. Гігієна

Працівники Університету забезпечені санітарно-побутовими приміщеннями: гардеробними, приміщеннями для відпочинку, вмивальниками, туалетами.

Кожен працюючий повинен додержуватись правил власної гігієни, мити руки перед їжою, їсти в спеціально відведеніх для цього приміщеннях.

При кожному, навіть незначному нещасному випадку (порізи, уколи, опіки і т. д.), необхідно звернутися за допомогою у медичний пункт Університету.

3.4. Нещасні випадки

Причинами нещасних випадків можуть бути:

- не додержання технологічних процесів;
- порушення правил експлуатації обладнання;

– не навченість працюючих безпечним методам праці.

Всі нещасні випадки, які сталися на виробництві, підлягають розслідуванню.

Про кожен нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити безпосереднього керівника і вжити заходів для подання необхідної допомоги потерпілому та забезпечити в разі необхідності його доставку до медичного пункту Університету (кімната 202 II корпусу).

Наслідки нещасних випадків залежать від того, наскільки швидко і кваліфіковано надано потерпілому першу медичну допомогу. Травма найчастіше трапляється раптово. В цій ситуації необхідне вміння правильно і швидко організувати допомогу потерпілому. Обов'язково необхідно надавати допомогу до приїзду медпрацівників. Подібні дії особливо необхідні при ураженні електричним струмом, блискавкою.

Не беруться на облік нещасні випадки, що сталися з особами:

– які прямували на роботу або поверталися з неї пішки, на громадському або власному транспортному засобі;

– нещасний випадок, що стався внаслідок отруєння алкоголем і наркотичними речовинами або внаслідок їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця та інші), якщо це не викликано застосуванням цих речовин у виробничих процесах чи неправильним їх зберіганням і транспортуванням.

Працівник, який з'явився на роботу в нетверезому стані, не допускається до роботи.

До накладання стягнення від порушника необхідно одержати пояснення в письмовій формі. Відмова працівника дати пояснення не є перепоною для накладання стягнення.

За порушення правил охорони праці працівник може бути притягнутий до дисциплінарної, матеріальної та кримінальної відповідальності.

Слід пам'ятати: якщо нещасний випадок трапився в стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння, лікарняний лист не сплачується, і особа може бути звільнена з роботи за ст.40 п.7 КЗпП.

4. Пожежна безпека

Забезпечення пожежної безпеки в Університеті здійснюється згідно із Правилами пожежної безпеки в Україні, Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України.

Мета організації та забезпечення безпечних умов навчання, праці, виховання та пожежної безпеки в Університеті – це проведення організаційних і практичних заходів та використання технічних засобів, спрямованих на запобігання пожежам, забезпечення безпеки учасників навчально-виховного процесу, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж.

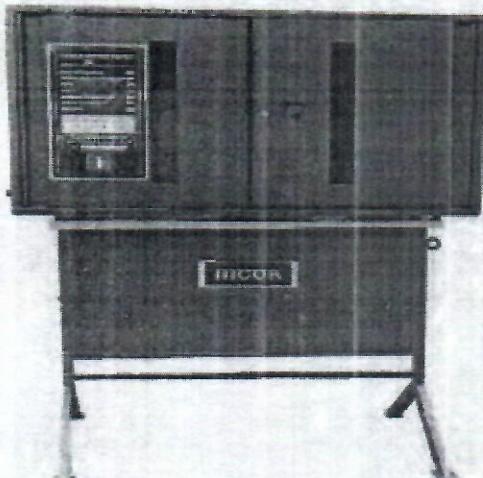
На кожному поверсі корпусів розміщені на видних місцях план-схеми евакуації людей у разі пожежі. У плані-схемі знаками пожежної безпеки вказані шляхи евакуації, евакуаційні виходи, що забезпечують організований рух людей назовні із приміщень, де є ймовірність впливу небезпечних факторів пожежі, вказано розташування первинних засобів пожежогасіння, пожежних сповіщувачів, номери телефонів.

Графічні позначення символів на плані-схемі евакуації

Знаки пожежної безпеки	Значення знаків	Примітка
	«Ви перебуваєте тут»	Знак просторової орієнтації
Шляхи евакуації		
	Стрілки напрямку на шляхах евакуації	Знак вказує напрямок до виходу, який можна використати в разі надзвичайної ситуації
	Евакуаційний вихід	Знак вказує всі виходи, якими можна користуватися в разі надзвичайної ситуації
	Головний евакуаційний шлях	
	Запасний евакуаційний шлях	
	Основний вихід	
ЗАПАСНИЙ ВИХІД		
	Запасний вихід	
Засоби оповіщення про пожежу і засоби ручного керування		
	Напрям до місця розташування обладнання для пожежогасіння або пристрою оповіщення	Знаки вказує напрям місця розташування обладнання для пожежогасіння або пристрій оповіщення
	Пристрій ручного вмикання	Знак ручного пожежного сповіщувача

	Звуковий сповіщувач	Звуковий сигнал тривоги
	Телефон, що використовують у разі надзвичайної ситуації	Вказує місце розташування телефона, придатного оповіщувати в разі пожежі
Обладнання для пожежогасіння		
	Комплект обладнання для пожежогасіння	Знак про місце розташування декількох засобів пожежогасіння
		Вогнегасник
		Пожежний кран-комплект
	Пожежна драбина	

Пожежний щит (стенд)

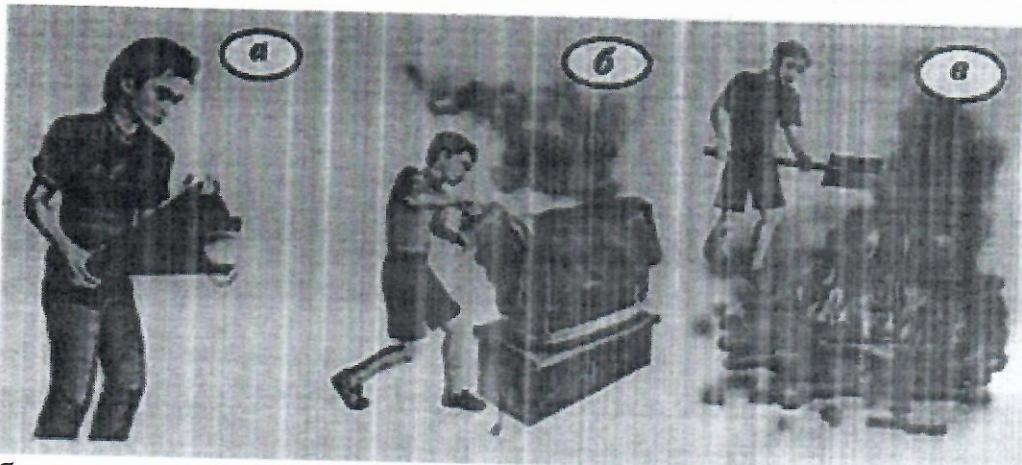
На території Університету встановлені первинні засоби пожежогасіння — пожежні щити (стенди).

У комплект засобів пожежогасіння, які розміщаються в пожежному щиті (стенді) включені:

	Вогнегасники	Призначені для гасіння невеликих осередків пожеж
	Ящик із піском	Місткість від 0,5, 1,0 або 3,0 м ³
	Покривало (кошма) з негорючого теплоізоляційного матеріалу розміром 2x2 м, але не менш як 1x1 м	Призначене для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря
	Гаки, ломи (металеві)	Призначені для розчищення місць пожежі, розтину кровель, обрешітки, маса не більше 4,0 кг
	Лопата	Призначена для подачі піску в осередок загоряння

	Сокира пожежна з діелектричним держаком	Використовується при розтині дверей і вікон палаючих приміщень, відкривання кришок колодязів та пожежних гідрантів. Вага сокири не більше 500 гр.
	Відро конусне	Призначене для доставки води або піску

Застосування засобів пожежогасіння з пожежного щита (стенда) під час пожежі

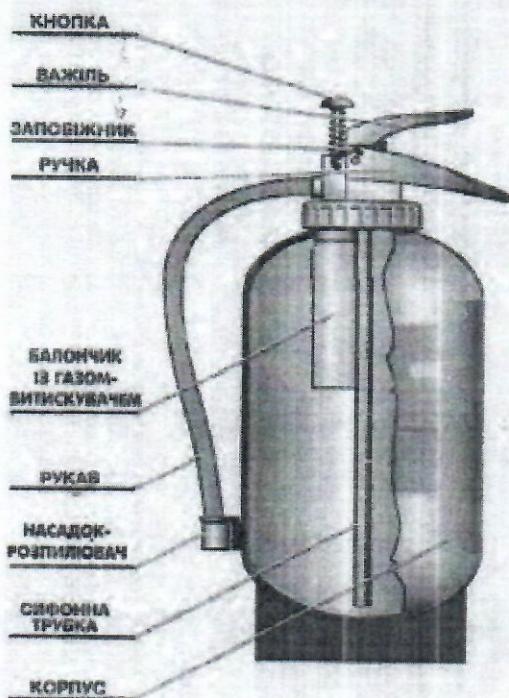
Забороняється біля пожежних щитів:

- захаращувати проїзди, проходи та виходи в будівлях;
- складати матеріали біля пожежних щитів;
- захаращувати підходи до пожежних щитів;
- палити в місцях зберігання та використання легкозаймистих, горючих вогненебезпечних матеріалів та речовин.

Порядок застосування ручних вогнегасників

Будова порошкового вогнегасника (ручного)

Вогнегасники типу ВП-5 порошкові (ручні) використовуються для гасіння пожеж і загорянь нафтопродуктів, легкозаймистих речовин, розчинників, твердих речовин – електропроводів, кабелів, електроустановок до 1000 В (гасіння потрібно робити тільки при знятій напрузі).

Будова вуглекислотного вогнегасника (ручного)

Вогнегасники типу ВВ (ручні) використовуються для гасіння різних речовин і матеріалів, невеликих загорянь – електропроводів, кабелів, електроустановок до 1000 В (гасіння потрібно робити тільки при знятій напрузі), двигунів внутрішнього загоряння, горючих рідин.

Приведення в дію ручного вогнегасника:

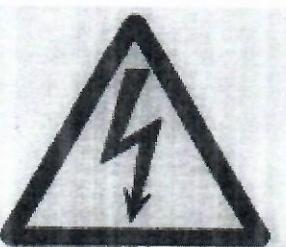
- 1) для початку потрібно взяти вогнегасник і піднести до осередку пожежі;
- 2) потрібно буде одним ривком зірвати пломбу і висмикнути чеку;
- 3) направити розтруб вогнегасника на вогнище спалаху і натиснути на важіль;
- 4) під час роботи (викиду засніженої вуглекислоти через розтруб) не можна хапатися рукою за розтруб, а то отримаєте обмороження рук;
- 5) при гасінні вимикача або розетки, якщо полум'я із проводки пішло вгору, струмінь вогнегасника направляють спочатку на джерело займання – розетку або вимикач, і тільки потім збивають полум'я вгорі;
- 6) запірно-пусковий пристрій дозволяє переривати подачу вуглекислоти.

Ні в якому разі не можна користуватися вогнегасниками, що мають будь-які пошкодження, як вм'ятини, тріщини та інше. Не можна користуватися неперевіреними вогнегасниками (не мають паспорта заводу-виробника і без пломби). Не можна кидати вогнегасники, зберігання їх дозволяється тільки на спеціальних підставках із кріпленням. Зберігати вогнегасник у прохолодному місці (де немає опалювальних приладів).

При роботі вогнегасника направляти розтруб у потрібну сторону і утримувати його необхідно тільки за допомогою ручки, спеціально змонтованої на рухомій трубці. Якщо такої ручки немає, то підводи трубки повинні мати пластмасові покриття. Ні в якому разі не можна тримати розтруб **вуглекислотного вогнегасника незахищеною, голою рукою** – **вуглекислотний сніг має дуже низьку температуру, і це може стати причиною сильного обмороження рук.**

У пожежонебезпечних місцях вивішені графічні позначення символів особливого пожежного ризику:

Графічні позначення символів особливого пожежного ризику

Знаки пожежної безпеки	Значення знаків	Примітка
Зони або матеріали особливого пожежного ризику		
	Вхід (прохід) заборонено	Знак сповіщає про небезпечні зони та приміщення, в які заборонено доступ стороннім особам
	Пожежонебезпечно. Легкозаймисті матеріали	Знак про наявність легкозаймистих матеріалів
	Вибухонебезпечно. Вибухові матеріали	Знак використовують для вказування можливого існування вибухонебезпечного середовища, горючого газу
	Заборонено гасити водою	Знак використовують у випадках, коли гасити водою заборонено
	Заборонено відкрите полум'я. Заборонено курити	Знак використовують у випадках, коли куріння або відкрите полум'я може спричинити небезпеку пожежі або вибуху
	Електрична напруга	
	Газ	

4.1. Загальні вимоги і пожежної безпеки

При влаштуванні на роботу необхідно пройти інструктажі з пожежної безпеки.

1) У приміщенні самостійно ознайомитися з пожежним інвентарем, запам'ятати, де він знаходиться, і що можна застосувати для гасіння пожежі. Пам'ятайте: будь-яку пожежу легше попередити, ніж загасити.

2) Захаращувати, закривати пожежні проїзди і проходи до пожежного інвентарю, устаткування і пожежних кранів забороняється.

3) Палити цигарки і кидати недопалки у приміщенні та на території Університету забороняється.

4) Необхідно стежити за справністю електрообладнання, не допускати його перегрівання, перевіряти змащування термічних частин механізмів, своєчасно усувати несправності.

Забороняється:

а) кидати на підлогу в приміщеннях напір, промаслені ганчірки (прибирати їх треба в спеціальні металеві ящики для відходів і після закінчення робочої зміни виносити із приміщення);

б) затуляти електролампи папером або тканиною, підв'язувати їх неізоляючими матеріалами, чіпляти на електровимикачі, на електропроводи одяг, забивати металеві цвяхи між дротами;

в) вмикати в електромережу пристрої, які можуть призвести до непередбачених навантажень;

г) замінювати перегорілі запобіжники дротом - «жучками».

Працюючи з вогненебезпечними матеріалами, необхідно додержуватись протипожежних вимог і мати на робочому місці засоби для гасіння пожежі (пісок, воду, вогнегасники та ін.). Їх треба застосовувати відповідно до інструкцій – залежно від характеру речовини, що горить, і речовини, якою гасять пожежу.

Виходячи останнім із приміщення, необхідно вимкнути електромережу (за винятком чергового освітлення).

Про всі помічені порушення пожежної безпеки необхідно повідомити керівника.

4.2. Основні правила поведінки при виникненні пожежі

Пожежа може статися будь-де і будь-коли. Найперше, що слід робити під час пожежі: в жодному випадку не панікувати. Якщо ви в змозі – відразу зателефонуйте 101 і викличте пожежну охорону.

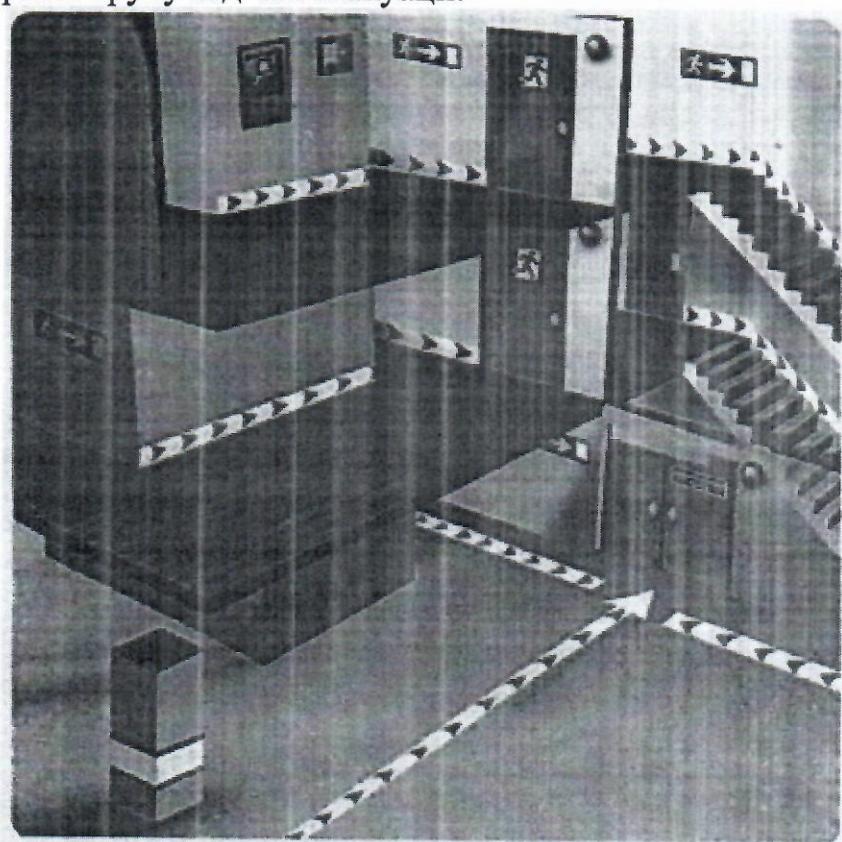
Основні правила при виникненні пожежі

- Не панікувати**
 -
 - Якщо виявили загорання чи задимлення – повідомити рятувальну службу за телефоном 101
- Відчиніть вікно, покличте на допомогу**
 -
- Закройте рот і ніс зволоженою тканиною**
 -
- Не йдіть крізь полум'я і дим, спробуйте дочекатися допомоги, якщо є можливість – дістаньтесь даху**
 -
- Уникайте перекриттів, які можуть обвалитися**
 -
- Якщо загорівся одяг – негайно його зняти**
 -
- Рухатися при задимленні краще повзком по підлозі**
 -
- Користуватися ліфтами при пожежі заборонено**
 -
- Перед тим, як вийти з кімнати, перевірте, чи не гарячі двері**
 -
- Закривайте після себе усі двері, через які вдається пройти**
 -
- Стрибати з вікна – лише у крайньому випадку, попередньо варто викинути м'які речі - матраци, подушки, спрямовувати падіння саме на них.**
 -

Основні небезпеки під час пожежі: висока температура, задимленість та загазованість, обвал конструкцій будинків і споруд, вибухи технологічного обладнання і приладів, падіння обгорілих дерев, а також провалів. Небезпечно входити в зону задимлення.

4.3. Евакуація

Перш ніж здійснювати евакуацію, необхідно знайти поруч знаки пожежної безпеки – лампи аварійного освітлення і люмінесцентні стрілки, що вказують напрямок руху під час евакуації.

4.4. Поведінка під час пожежі в приміщенні

Подання сигналу про допомогу в разі пожежі в приміщенні

Як правильно відчинити двері в разі пожежі в приміщенні

Рух у зоні задимлення

4.5. Що ніколи не можна робити при пожежі

- 1) Не можна боротися з вогнем самостійно, при цьому не викликавши пожежну допомогу.
- 2) Якщо Ви не впорались із вогнем за кілька секунд, розповсюдження вогню призведе до великої пожежі.
- 3) Відсутність спеціальних засобів захисту від вогню може привести до опіків і смерті.

4) Не намагайтесь вийти через задимлений коридор або сходову клітину, дим дуже токсичний, горючі гази можуть обпекти легені, при цьому Ви можете втратити свідомість і надія на порятунок зменшиться. При концентрації окису вуглецю 1% в повітрі смерть настає через 1-2 хвилини.

5) Спускатись із палаючого приміщення по водостічній трубі або за допомогою зв'язаних між собою простирадл, вірьовок – небезпечно, падіння майже завжди неминуче.

6) Стрибати з вікна – теж не вихід, кожен другий стрибок, починаючи з четвертого поверху, – смертельний.

7) Під час пожежі не допускається відчиняти вікна, додатковий приток повітря тільки підсиливе вогонь.

8) **Не забувайте про те, що перший ворог для людини – не вогонь, а дим, що сліпити і душить.**

5. Надання домедичної допомоги

Домедична допомога — невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

5.1. Домедична допомога при пораненні

У першу чергу необхідно зупинити кровотечу, а потім накласти стерильну пов'язку на рану. Зупинка кровотечі на кінцівках проводиться шляхом притиснення артерії, вени або накладанням джгута вище місця поранення при піднятій кінцівці.

При накладанні джгута (а при його відсутності – ременя, паска, мотузки, шматка відірваної сорочки та інше) необхідно в місці його накладання обгорнути кінцівку шматком матеріалу, щоб уникнути болісності.

Необхідно пам'ятати, що джгут накладається тільки на 1-2 години. У зв'язку з цим необхідно під накладений джгут покласти записку чи написати чорнилами або хімічним олівцем на кінцівці точний час, коли він був накладений. Після зупинки кровотечі шкіру навколо рані очищають спиртом, змазують йодом або зеленою, а потім накладають стерильну пов'язку.

5.2. Домедична допомога при переломах

При наданні допомоги при переломах кісток необхідно дотримуватись крайньої обережності, щоб не перетворити закритий перелом на відкритий.

При відкритому переломі в першу чергу необхідно накласти стерильну пов'язку, як було вказано вище, а потім приступити до укладання кінцівки в нерухомий стан.

Для цього кінцівку вкладають в шину, або на дошки та інші предмети, до котрих прибінтовують кінцівку так, щоб шина захопила два найближчі суглоби і робила їх нерухомими.

5.3. Домедична допомога при вивихах, забитті та розтягуванні

Забиття в області голови часто супроводжується струсом мозку або

крововиливом у мозок. Ці ускладнення можуть виявитись через декілька днів або годин після травмування. Тому при травмі черепа потерпілого необхідно покласти з припіднятою головою, покласти голову на холод (сніг або лід) та направити в лікарню.

При вивихах з'являється болісність та зміна форми суглоба. Першою допомогою при вивихах є накладання пов'язки для забезпечення нерухомості суглоба і негайне направлення до лікаря для вправлення вивиху.

При розтягненні в області суглоба з'являється гострий біль та припухлість. При наданні першої допомоги необхідно накласти пов'язку на пошкоджену область та направити хворого до лікаря.

5.4. Домедична допомога при опіках

За характером дії опіки бувають термічні (від дії вогню, нагрітого металу, води) та хімічні (від дії кислот, лугу).

За ступенем дії опіки бувають 1 ступеня – при яких з'являється почервоніння, болісність; 2 ступеня, коли на шкірі утворюються пухирі; при опіках 3 ступеня відбувається омертвіння тканин.

При наданні домедичної допомоги при опіках упершу чергу необхідно усунути причину, яка їх викликала.

Після цього надають домедичну допомогу.

При опіках 1 ступеня на опечену поверхню накладають пов'язку, змочену спиртом.

При опіках 2 і 3 ступеня накладають суху стерильну пов'язку і направляють хворого в опікове відділення.

5.5. Домедична допомога при обмороженні

Перші ознаки обморожування спостерігаються на незахищених частинах тіла: на кистях рук, на лиці, носі, вухах. Спочатку з'являється почуття холоду, потім збліднення уражених ділянок шкіри, поколювання, невеликий біль.

Потім настає оніміння цих ділянок.

Першою допомогою при обморожуванні є розтирання уражених частин м'якою рукавичкою, рукою (не можна снігом чи льодом) до тих пір, поки не наступить почервоніння та потепління їх. Після цього необхідно помістити кінцівку в теплу воду (36-37 градусів), накласти стерильну пов'язку та направити потерпілого до лікаря. Заходами попередження обморожування є: змащення відкритих частин тіла жиром, котрий затримує тепло в шкірі, закривання по мірі можливості відкритих частин вух, лиця, рук, надягання теплого просторого одягу, взуття – перед виходом на роботу.

Під час великих морозів можливе замерзання. Першими ознаками замерзання є втома, послаблення серцевої діяльності і дихання, сонливість, втрата свідомості і смерть.

При наданні першої допомоги необхідно негайно внести обмороженого в тепле приміщення, обкласти грілками чи посадити в теплу вапну (36-37 градусів), де проводити штучне дихання, розтирати все тіло, давати гарячий чай, збуджуючі напої – каву, вино.

5.6. Домедична допомога при ураженні електричним струмом

При ураженні електричним струмом потерпілій втрачає свідомість, наступає судома, падіння серцевої діяльності, зупинка дихання, смерть.

У легких випадках на місці дотику електричних дротів виникають опіки. Перш ніж надавати домедичну допомогу необхідно звільнити потерпілого від дії струму.

Для цього необхідно надіти діелектричні рукавиці, калоші або обернути руки сухою ганчіркою, сорочкою чи іншим предметом, стати на суху дошку, сухою палицею, гумою, які не проводять електричний струм, або за одяг відтягнути потерпілого і звільнити його від дії струму.

Якщо потерпілий знаходиться в несвідомому стані, не прослуховується пульс чи дихання, йому необхідно проводити штучне дихання, інколи протягом 3-4 годин, поки не з'явиться свідомість.

Штучне дихання можна проводити, якщо відсутні ознаки пошкодження грудини.

Насамперед необхідно зняти краватку, розстібнути комір, пасок, потім очистити рот від їжі, слинни та ін. У людей, які знаходяться у несвідомому стані, може западати язик, тому, обгорнувши марлею чи хусткою, утримують його руками, рот повинен бути відкритим.

Є декілька способів штучного дихання.

Спосіб перший – потерпілий лежить вниз животом, руки витягнуті вперед; той, хто надає допомогу, стає на коліна так, щоб ноги потерпілого знаходились між його колінами. Руками, розташованими по сторонах хребта, натискають та підводять руки 16-30 раз за 1 хвилину.

Спосіб другий – потерпілий лежить на спині, йому відкривають рот, захоплюють язик та ритмічно його витягають та відпускають, що збуджує дихання.

Спосіб третій – потерпілий лежить на спині, на підкладеному валику з одягу. Той, хто надає допомогу, кладе свої руки на грудину так, щоб великі пальці знаходились біля нижнього кінця грудини, і ритмічним здавлюванням грудини 15-20 раз на хвилину збуджують дихання.

Спосіб четвертий – потерпілий лежить на спині на валку. Той, хто надає допомогу, бере потерпілого за руки, відводить їх за голову, потім кладе їх на грудину потерпілого і натискає на них.

Штучне дихання «рот в рот» або «рот в ніс» – необхідно затиснути пальцями ніс потерпілого, накласти на рот шматок марлі чи другої чистої тканини та вдувати повітря зі свого рота в рот (ніс) потерпілого 15-16 раз нахвилину.

Штучне дихання необхідно проводити до прибууття екстреної медичної допомоги.

Головний інженер з охорони праці
та техніки безпеки

Т. В. Черкашина